

Gemeenteraad van Dronten

Onderwerp: Plan van Aanpak Ondermijning Gemeente Dronten 2021-2024

Betreft portefeuille burgemeester Gebben

Geachte leden van de raad,

Introductie

Met genoegen informeren wij u over het vastgestelde Plan van Aanpak Ondermijning Gemeente Dronten 2021-2024.

Met dit plan van aanpak voert de gemeente de komende jaren regie op het thema ondermijning. Dit plan is uitgewerkt op basis van de door u bepaalde prioriteiten vanuit het Integraal Veiligheidsbeleid Dronten, Noordoostpolder en Urk 2020 – 2023 (hierna: IVB). In het IVB is afgesproken dat de aanpak van ondermijning aanvullende uitwerking verdient in de vorm van een plan van aanpak inclusief een aanvullend financieel verzoek.

In 2018 is het ondermijningsbeeld voor de gemeente Dronten opgesteld. Dit beeld is opgesteld aan de hand van onderzoeken die zijn uitgevoerd door het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). Dit onderzoek is opgezet om een beter beeld te krijgen bij de aard en omvang van de problematiek van ondermijning in de gemeente Dronten. Recentelijk heeft de Provincie ook haar zorgen geuit over regionale ontwikkelingen en bij de gemeenten aangedrongen tot een stevige gezamenlijke aanpak. Zo waarschuwde Commissaris van de Koning Leen Verbeek dat hij zich zorgen maakt over de manier waarop de criminele organisaties zich ontwikkelen en (poging doen tot) infiltratie bij bedrijven of overheden. Ook de Minister van Justitie en Veiligheid Ferdinand Grapperhaus waarschuwde door aan te geven dat de rechtsstaat onder druk staat door excessief geweld dat de dragers van onze democratische instituties bedreigt. Deze waarschuwing is ook verwoord door Pieter Tops en Jan Tromp in hun boek 'De Achterkant van Nederland'. Hierin wordt beschreven en gewaarschuwd hoe in toenemende mate een schaduwgevecht gevoerd wordt over wie de baas is in Nederland. Waarbij Tops en Tromp concluderen dat

Bijlage(n): 1

De Rede 1
8251 ER Dronten

Postbus 100
8250 AC Dronten

Telefoon:
+140321

www.dronten.nl

Datum : 6 april 2021
Bladnr. : 2
Kenmerk : U21.002870/ VHV/ WG

criminele netwerken een veel grotere greep op het openbare leven hebben dan velen van ons willen geloven.

Al met al veel aanleiding om te komen tot een stevige aanpak.

Ondermijning effectief aanpakken vraagt echter om het maken van keuzes (prioriteren) en het voeren van regie op de uitvoering. Deze keuzes zijn integraal tot stand gekomen. Onze veiligheidspartners zijn intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van dit plan. Door het Districtelijk Team Ondermijning (DTO) van het RIEC, de Politie, het Ondermijningsteam Flevoland (OTF) het Openbaar Ministerie (OM) en de OOV-collega's van Noordoostpolder en Urk in een vroeg stadium te betrekken, ligt er een plan dat recht doet aan de lokale en regionale aard van de problematiek, de capaciteit en prioriteiten van ons en onze partners.

Op basis van deze prioriteiten beschrijft het PvA welke keuzes worden gemaakt, welke randvoorwaarden eerst op orde moeten worden gebracht en welke doelstelling wij hebben per prioriteit.

Doelstelling

De hoofddoelstelling en het te bereiken maatschappelijk effect is als volgt gedefinieerd: "We voorkomen en bestrijden vormen van criminaliteit die ons gezag en het vertrouwen in de overheid ondermijnen".

Voor ondermijning is in Dronten geen plaats

De openbare orde wordt aangetast door overlast van drugshandel en personen die zich onaantastbaar achten. De leefbaarheid van het buitengebied, wijken en/of dorpskernen kan worden ontwricht doordat panden in criminele handen vallen. Ook kunnen de economische verhoudingen binnen diverse branches verziekt worden door investeringen van crimineel geld. Dit kan leiden tot verloedering en minder aantrekkelijke bedrijventerreinen. Ondermijnende criminaliteit tast het vertrouwen van de overheid en dat van de rechtstaat aan. Omdat ondermijning het veiligheidsgevoel aantast en de lokale economie verstoort, is het belangrijk om hier daadkrachtig tegen op te treden.

Strategische en programmatische aanpak is essentieel

De aanpak van ondermijning vergt een goed plan, focus en capaciteit om een stevige integrale en programmatische aanpak neer te zetten. Ondermijning vergt een aanpak voor de lange termijn. Het is geen knelpunt dat met een project van een jaar opgelost kan worden. Sterker nog ondermijning is constant in ontwikkeling en doet zich steeds in nieuwe vormen voor en vraagt onze voortdurende aandacht. Om te voorkomen dat onze gemeente aantrekkelijk(er) wordt voor ondermijning is een lokale aanpak noodzakelijk. Het vaststellen van dit plan is een belangrijke stap om daadwerkelijk verder aan de slag te gaan.

Het plan van aanpak geeft richting

De gemeente Dronten heeft al prioriteit gegeven aan de aanpak van ondermijning door het beschikbaar stellen van gelden voor incidentele uitbreiding van de capaciteit en het

Datum : 6 april 2021
Bladnr. : 3
Kenmerk : U21.002870/ VHV/ WG

thema te prioriteren in het IVB. Met het vaststellen van het Plan van Aanpak Ondermijning wordt de benodigde prioritering gegeven door gericht structurele capaciteit in te zetten op de meest urgente thema's teneinde effectief op te kunnen treden.

Financiën

Het plan van aanpak (PvA) is vastgesteld onder voorbehoud van financiering. De invulling van het PvA kan al in 2021 starten en het benodigde werkbudget van € 40.000 zal incidenteel aangevraagd worden in de Voortgangsrapportage 2021. De structurele financiële effecten van de geplande activiteiten (€136.000) vanuit het PvA worden meegenomen in de Zero Based Budgeting methode voor integrale afweging.

Communicatie

Een communicatiestrategie maakt deel uit van het PvA, deze zal nader worden uitgewerkt. In alle interventies die we doen zal aandacht zijn voor het thema communicatie. Daarbij laten we meer zien wat we doen, zetten we in op weerbaarheid en meldingsbereidheid en dragen we uit dat we de samenleving willen beschermen. Waar mogelijk maken we ook de verbinding met onze inwoners en ondernemers.

Vragen

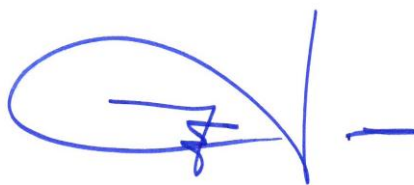
Heeft u nog vragen of wilt u een afspraak maken, dan kunt u contact opnemen met Wessel Groot (w.groot@dronten.nl).

Hoogachtend,

het college van Dronten

drs. T. van Lenthe
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

2021 - 2024

PLAN VAN AANPAK ONDERMIJNING

Gemeente Dronten

*'Samen'. Een bonkig woord, want honderd keer
'ik' weegt minder dan één 'ons'.*

Erik Zaling

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Een beeld van wat er speelt	4
Van beeld naar aanpak	6
Doelstelling aanpak ondermijning gemeente Dronten	6
Randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak	7
Vergroten inzicht, integraliteit en uitbouwen informatiepositie	7
Informatieveiligheid & integriteit	7
Capaciteit	7
Bestuurlijke- en maatschappelijke weerbaarheid & samenwerking	8
Bewustwording	8
Instrumentarium bestuurlijke aanpak op orde	8
Communicatie	8
Pijler 1: De aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit zichtbaar maken	9
Pijler 2: Weerbaarheid en meldingsbereidheid vergroten	9
Voorkomen jonge aanwas	9
(Regionale) samenwerking	9
Thematische aanpak – hoofdprioriteit drugs	9
Buitengebied	10
Bedrijventerreinen	10
Andere werkzaamheden	11
Recreatieparken	11
Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)	11
PGB Fraude	11
De organisatie	12
Financiën	13
Bijlage 1: Infographic ondermijningsbeeld Dronten	16

Voorwoord

De gemeente Dronten gaat fors inzetten op de aanpak van ondermijning. Dat is nodig ook.

Net als andere gemeenten in Nederland heeft Dronten te maken met georganiseerde ondermijnende criminele praktijken. Dit gaat bijvoorbeeld om hennepcultuur in woningen of in het agrarisch buitengebied of witwaspraktijken zoals ondernemingen waar nooit iemand komt of investeringen van zwart geld in vastgoed. Dit zijn allemaal zaken waarbij de integriteit van de maatschappij in het geding is, waar ondernemers grote economische schade kunnen oplopen en waarbij de directe leefomgeving van onze inwoners wordt bedreigd.

Ondermijnende criminaliteit is een ingewikkeld vraagstuk. Kenmerkend voor ondermijning is de vermenging van onder- en bovenwereld. De onderwereld is voor een groot deel afhankelijk van de diensten van de bovenwereld, ook die van de gemeenten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het uitgeven van informatie, subsidies en vergunningen.

Ondermijnende criminaliteit tast het vertrouwen in de overheid en in de rechtstaat aan. De gevolgen van ondermijning zijn niet direct zichtbaar, daarom wordt het ook wel het 'sluipende gif' genoemd. Het is belangrijk hier effectief tegen op te treden.

Om gezamenlijk deze vuist te maken tegen de onderwereld is het belangrijk dat wij met onze partners en inwoners de krachten bundelen en duidelijk zicht krijgen op wat er speelt. Dit maakt de aanpak een zaak van de lange adem.

Hoewel we het diepgewortelde en complexe probleem van ondermijning dus niet

meteen kunnen oplossen, komt de gemeente Dronten echter met een aanpak die direct zichtbaar en voelbaar is. We breiden het instrumentarium uit, zowel preventief als repressief.

De basis en aanleiding voor deze aanpak ligt verankerd in het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2020-2023 dat in april 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het voor u liggende plan van aanpak is de uitwerking en concretisering van de uitgangspunten op ondermijning gesteld in het IVB.

Een deel van deze aanpak is nieuw, bestaande uit nieuwe middelen, uitgangspunten en samenwerkingen. Een ander deel van de gemeentelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit behoort al tot de reguliere werkzaamheden van de gemeente, zoals vergunningverlening en handhaving. Hier gaat het om prioritering en bewustwording van de problematiek.

Om in te kunnen spelen op de actualiteiten komen we met dit flexibele plan met een robuuste basis als ondergrond. Intern onze zaken op orde, inzetten op (nieuwe) samenwerkingsverbanden en operationeel slagvaardig.

De strijd tegen ondermijning wordt in de gemeente Dronten niet alleen gevoerd door de veiligheidsprofessionals, maar is een verantwoordelijkheid van de hele organisatie. Zo ook is de strijd tegen ondermijning niet exclusief een taak van de overheid, maar gaan wij juist samen met onze partners en de samenleving deze strijd aan.

Jean Paul Gebben

Burgemeester van Dronten

Een beeld van wat er speelt

In 2018 is het ondermijningsbeeld voor de gemeente Dronten opgesteld (bijlage 1). Dit beeld is opgesteld aan de hand van onderzoeken die zijn uitgevoerd door het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). Het doel van het onderzoek was om meer inzicht te krijgen in de aard en de omvang van ondermijning binnen de gemeentegrenzen, maar ook om een beeld te krijgen van regionale problematiek. Regionaal is het actieplan 'Wie praat, die gaat' ontwikkeld. Hierin staan per district de prioriteiten in de aanpak uitgewerkt, die verder gespecificeerd zijn binnen het lokale ondermijningsbeeld.

Ondermijning is daar waar onderwereld en bovenwereld elkaar raken. Het gaat om het gebruiken van legale structuren voor criminele handelingen of om crimineel geld wit te wassen.

De aanpak van ondermijning is één van de prioriteiten opgenomen in het IVB. Deze prioritering houdt in dat de aanpak op dit thema geïntensiveerd wordt.

Niet alleen in de gemeente Dronten is prioriteit gegeven aan de aanpak van ondermijning, ook binnen de Dronten-Noordoostpolder-Urk (DNU) samenwerking, provinciaal en landelijk is het een belangrijke missie om de aanpak van de georganiseerde misdaad te versterken.

Dit plan van aanpak is verder integraal tot stand gekomen. Onze veiligheidspartners zijn intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van dit plan. Door het Districtelijk Team Ondermijning (DTO) van het RIEC, de Politie, het Openbaar Ministerie (OM) en DNU collega's in een vroeg stadium te betrekken, ligt een plan voor dat recht doet aan het beeld dat men heeft van het fenomeen, de capaciteit en prioriteiten van ons en onze partners.

Rol van de gemeente in de aanpak

De aanpak van ondermijning vraagt op verschillende manieren om inzet van de gemeente. De aanpak kan alleen effectief zijn als er integraal wordt samengewerkt, zowel met veiligheidspartners als binnen de gemeente. Een goede integrale samenwerking vraagt om heldere regie. Deze regierol is voorbehouden aan de gemeente. Deze regierol houdt in dat de gemeente:

- (Data gedreven) inzicht krijgt op de ondermijnende activiteiten die spelen binnen de gemeentegrenzen als ook de factoren die de gemeenten aantrekkelijk maken voor criminelen;
- In afstemming met (veiligheids)partners maatregelen vaststelt en zorg draagt voor de uitvoering van deze maatregelen;
- In afstemming met (veiligheids)partners prioriteiten stelt binnen de aanpak;
- De interne en externe samenwerking in goede banen leidt;
- Waarborgt dat betrokken partijen, intern en extern, voldoende bijdragen aan de aanpak.

Daarnaast is het belangrijk dat de gemeente zich bewust is van het risico dat zij onbedoeld ondermijning kan faciliteren. Dit moeten we voorkomen. Bestuurlijke weerbaarheid is van groot belang. Dit houdt in dat de gemeente:

- Bewustzijn moet ontwikkelen op kwetsbaarheden en de aanpak van ondermijning organisatie-breed moet oppakken;
- Door de bestuurlijke aanpak barrières op moet werpen. Door het bestuurlijk instrumentarium in te zetten en uit te breiden om ondermijnende criminaliteit te voorkomen of te verstoren. Voorbeelden hiervan zijn zichtbaarheid door toezicht en handhaving, adrescontroles, stevig Bibob-beleid, het intrekken van vergunningen en het sluiten van panden.

van Ondermijning

De gemeente neemt geen taken over van de Politie of het Openbaar Ministerie. Alle drie de partners dragen samen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij aan de aanpak van ondermijning. De gemeente werkt vanuit de bestuurlijke aanpak in samenhang met de strafrechtelijke aanpak van de partners of meer preventief.

Dit plan focust zich niet op het bestrijden van criminaliteit. Dat is namelijk een zaak van het OM en de Politie. Dit plan richt zich op ondermijning: waar criminaliteit tot aantasting van de rechtstaat of samenleving leidt. Waar criminelen gebruiken maken van legale structuren en voorzieningen. Het feit dat criminelen en de legale wereld op deze manier verweven raken, heeft zeer negatieve gevolgen. Criminelen die enorme vermogens aan zwart geld proberen wit te wassen in combinatie met de zware geweldsmiddelen die zij hebben, zorgt dat zij invloed kunnen verwerven binnen veel plaatsen in onze maatschappij (denk aan de politiek of bij verenigingen) en druk uitoefenen op de samenleving. Dit gaan wij uit alle macht tegen.

Van beeld naar aanpak

Het ondermijningsbeeld en het IVB geven naast inzicht in de fenomenen en risico's ook een handelingsperspectief. Om effectief en op een goede manier de aanpak vorm te geven, is het van belang een doel te stellen, prioriteiten te benoemen en de randvoorwaarden op orde te hebben.

Het Drontense Plan van Aanpak Ondermijning kent een gelaagdheid. Vanwege de beschikbare capaciteit binnen zowel het cluster veiligheid, de organisatie en bij de veiligheidspartners is prioriteren ontzettend belangrijk. Ondermijning vraagt om structureel extra aandacht om te voorkomen dat de gemeente Dronten kwetsbaarder wordt en daarmee interessanter voor criminelen.

Doelstelling aanpak ondermijning gemeente Dronten

Het doel van de aanpak ondermijning van de gemeente Dronten is: voorkomen en bestrijden van de criminaliteit die ons gezag en het vertrouwen in de overheid ondermijnt. Dit doen we samen met onze inwoners, ondernemers en (veiligheids) partners. We zetten daarbij in op weerbaarheid, het opwerpen van barrières en het bestrijden van zichtbare en onzichtbare verschijningsvormen.

Randvoorwaarden voor een

succesvolle aanpak

Het opzetten van een succesvolle (bestuurlijke) aanpak van ondermijning vraagt om bepaalde randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden bieden de aanpak een onmisbare basis en structuur waar in de gehele breedte van de aanpak op teruggevallen kan worden. Wanneer wij als gemeente deze randvoorwaarden niet goed hebben georganiseerd, lopen wij operationeel risico. Denk hierbij aan het onvoldoende of onveilig registreren van signalen.

Vergroten inzicht, integraliteit en uitbouwen informatiepositie

Om succesvol te kunnen zijn is het van belang dat wij een beter beeld krijgen van de omvang van de problematiek. Hiervoor is het van belang dat we diverse bestaande en nieuwe bronnen aanboren om informatie te vergaren. Op een slimme manier informatie bundelen, trechteren en monitoren is van groot belang om te kunnen prioriteren en gerichte interventies uit te voeren.

Zo gaan we onder andere ondermijning wegzetten als organisatie breed thema, inzetten op datagedreven werken en onze voortgang monitoren.

Informatieveiligheid & integriteit

Van groot belang is verder hoe wij omgaan met informatie. Deze moet op een veilige plek zijn opgeslagen en voldoen aan de AVG richtlijnen. We zullen verder inzetten op het creëren van veilige systemen en opslagmogelijkheden.

Een tweede onderdeel waar wij op inzetten is integriteit en het voorkomen dat onderdelen van het gemeentelijk apparaat of bestuurders kwetsbaar zijn. Als gezegd zijn criminelen deels afhankelijk van gemeenten om hun activiteiten te kunnen ontplooiën. Het is deze afhankelijkheid waarom zij in sommige gevallen zullen proberen om onderdelen van de gemeentelijke organisatie om te kopen. Onze taak is om ons hiertegen te wapenen en het faciliteren van deze activiteiten te voorkomen.

Een laatste onderdeel hiervan is dat we alles op alles gaan zetten om infiltratie van georganiseerde misdaad in het gemeentelijk apparaat te voorkomen.

Capaciteit

Als gezegd is dit een ambitieus plan van aanpak dat echt iets gaat vragen van de organisatie. Des te meer capaciteit beschikbaar is, des te hoger we de lat kunnen leggen wat betreft het ambitieniveau. Aan de andere kant lopen we zonder uitbreiding van de capaciteit tegen knelpunten aan. Het ambitieniveau is dus afhankelijk van de capaciteit om zowel aan de preventieve als repressieve kant actie te ondernemen.

De gewenste capaciteitsuitbreiding komt derhalve neer op:

- Bibob medewerker 1FTE
- Jurist OOV ondermijning 1FTE
- Structureel maken functie beleidsadviseur veiligheid en ondermijning

Kantttekeningen

1. Dit is een ambitieus plan van aanpak. Door de veelzijdigheid en omvang van de onderwerpen op het gebied van Ondernijning kunnen bepaalde onderwerpen onderbelicht blijven. Het is echter onmogelijk om alle onderwerpen tegelijk aan te pakken. De omvang en de beschikbare capaciteit maakt het maken van keuzes in de aanpak noodzakelijk. Er moeten dus keuzes gemaakt worden en in volgorde van belangrijkheid gehandeld worden. Zo is in overleg met veiligheidspartners (Politie, RIEC, OM), partnergemeenten Noordoostpolder, Urk en het college gekomen tot een prioritering in de aanpak. Deze valt uiteen in vier categorieën:

- I. Randvoorwaarden op orde voor een succesvolle aanpak
- II. Bestuurlijke- ambtelijke- en maatschappelijke weerbaarheid & samenwerking
- III. Drugs
- IV. Overige werkzaamheden

Door te kiezen voor de weerbaarheid van bestuur, organisatie en de samenleving is de verwachting dat op termijn effectiever kan worden gewerkt aan de aanpak. Door nieuwe samenwerkingen ontstaat er een efficiëntere werkwijze en wordt het effect op de aanpak groter. Dat geeft ruimte om andere onderwerpen op te pakken binnen de aanpak van ondernijning.

2. Eén van de kenmerken van Ondernijning is dat het vaak niet zichtbaar is. De kans bestaat dat tijdens de looptijd van dit plan nieuwe verschijningsvormen naar boven komen die vragen om meer prioriteit. Met het op orde brengen van de randvoorwaarden worden wij in staat gesteld om flexibel te kunnen zijn in de uitvoering en zodoende te kunnen inspelen op dergelijke ontwikkelingen. Hoewel wij fors gaan inzetten op het op orde brengen van deze randvoorwaarden, blijven wij te allen tijde ook operationeel actief voor zover de bestaande capaciteit dit toelaat. Keuzes in dit plan moeten helder worden ondernomen en bestuurlijk afgestemd en bevestigd worden. Alleen zo houden we overzicht en kunnen wij bij nieuwe ontwikkelingen en prioriteiten bewust onze koers bijstellen.

Bestuurlijke, - ambtelijke- en maatschappelijke

weerbaarheid & samenwerking

Vergroting van de weerbaarheid van de organisatie en het bestuur is van belang om ondermijning goed te kunnen aanpakken. Een bestuur en organisatie met onvoldoende aandacht voor dit onderwerp is namelijk erg kwetsbaar. Bewustwording is hierin altijd de eerste stap. We kijken hierbij nadrukkelijk verder dan de eigen organisatie. Heldere communicatie intern- en extern, nieuwe samenwerking en jongeren beschermen is van kritiek belang om bestuurlijke, ambtelijke- en maatschappelijke weerbaarheid op te bouwen.

Bewustwording

Als gezegd is bewustwording de eerste stap om ondermijning succesvol aan te kunnen pakken. Dit is dan ook een thema waarop wij blijvend willen gaan inzetten. We gaan in het bijzonder aandacht besteden aan signalen waaraan men ondermijning kan herkennen, het bestuurlijk-ambtelijk samenspel en integriteit. Organisatieonderdelen die vanwege hun werkzaamheden structureel of incidenteel al betrokken zijn bij de ondermijningsaanpak gaan we verdiepende en gespecialiseerde kennis aanreiken.

Instrumentarium bestuurlijke aanpak op orde

Om als organisatie slagvaardig te kunnen optreden tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit is het van belang te werken aan een sterk bestuurlijk instrumentarium. Criminelen proberen van legale structuren zoals vergunningen gebruik te maken om bijvoorbeeld geld wit te wassen. Wij gaan maatregelen nemen om dat te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de meest actuele ondermijningswetgeving, een actueel en uitgebreid Bibob beleid en een exploitatievergunningstelsel.

De doelstelling is om te komen tot een stevig, actueel en flexibel instrumentarium. Met onze partnergemeenten, de Provincie en het RIEC werken wij in Flevoland aan

het gezamenlijk vormgeven en versterken van dit instrumentarium. Door dit te doen trekken we op naar een gezamenlijk niveau en voorkomen wij een waterbedeffect. Waar sommige bestuurlijke maatregelen mogelijk een effect hebben op inwoners en ondernemers is communicatie altijd van groot belang.

Communicatie

Om de integrale aanpak van ondermijning zo effectief mogelijk te maken is een passende communicatiestrategie onontbeerlijk. Door heldere communicatie(campagnes) over de problematiek en aanpak creëren en behouden wij het bewustzijn hierover bij het bestuur, de organisatie, onze ondernemers en inwoners. Dat doen wij niet alleen, maar altijd zoveel mogelijk met onze partners in de aanpak, zodat communicatie uitingen zoveel mogelijk worden afgestemd. Het is van belang dat de verschillende doelgroepen goed geïnformeerd worden. Ondermijning is een breed begrip en de betekenis van de term is niet voor iedereen even duidelijk. Dit is waarom we willen communiceren met heldere voorbeelden en vanuit een centrale kernboodschap. Alle communicatie zal zijn gericht op twee pijlers:

Pijler 1: De aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit zichtbaar maken

In de communicatieaanpak willen we ons vooral richten op het zichtbaar maken van het belang en de resultaten van de aanpak. Enerzijds draagt dit bij aan het gevoel van veiligheid van inwoners, anderzijds helpt het in de bewustwording van de problematiek. Het op deze manier inzetten van communicatie als interventiemiddel heeft bovendien een bijkomend voordeel. De communicatie heeft een negatief effect op de (potentiële) daders (bijvoorbeeld reputatieschade, naming & shaming) en draagt bij aan het creëren van een ongunstig vestigingsklimaat voor personen met verkeerde bedoelingen.

Pijler 2: Weerbaarheid en meldingsbereidheid vergroten

Met de communicatieaanpak willen we de weerbaarheid en de meldingsbereidheid van onze inwoners vergroten door in al onze communicatie uitingen handelingsperspectief te geven aan onze partners, medewerkers, inwoners en ondernemers. Preventieve communicatie is hierbij van belang, bijvoorbeeld over de gevaren van hennepsteelt, hoe men hennepwekerijen kan herkennen en waar men terecht kan met meldingen. In het signaleren zijn onze inwoners namelijk onze belangrijkste partner.

Voorkomen jonge aanwas

Jongeren zijn kwetsbaar om verzeild te raken in de georganiseerde ondermijnende criminaliteit. De aantrekkingskracht van het 'grote geld' trekt veel jongeren het criminele circuit in. De doelstelling van de gemeente Dronten is om jongeren op jonge leeftijd bewust te maken van de gevaren van dit grote geld en hen te ontmoedigen drugs te gaan dealen. We gaan hierbij inzetten op preventie, gerichte interventies plegen en de verbinding zoeken met lopende initiatieven rondom dit fenomeen. Een integrale aanpak en verbinding met het sociaal domein is hierbij van belang.

(Regionale) samenwerking

Om de aanpak van ondermijning een succes te maken is samenwerking van groot belang. De multidisciplinaire problematiek die ondermijning meebrengt vraagt intensieve samenwerking en afstemming tussen verschillende partners. Daarnaast is het van belang om regionaal gezamenlijk in de aanpak op te trekken, door nieuwe samenwerkingen aan te gaan en door bestaande samenwerkingen zoals de strategische samenwerking in DNU-verband, te versterken. De doelstelling is onder andere om een waterbed-effect in de regio te voorkomen. Om deze reden staat de gemeente Dronten voor een ambitieuze Flevolandse Norm, waarin we als Flevolandse gemeenten samen met de provincie gezamenlijk op slagvaardige wijze barrières opwerpen tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

Een leeg restaurant met een hoge omzet?

WITWASSEN

Thematische aanpak –

hoofdprioriteit drugs

Naast het feit dat we inzetten op de noodzakelijke randvoorwaarden en bestuurlijke- ambtelijke- en maatschappelijke weerbaarheid, zijn we ook operationeel actief. Hierin richten we ons voornamelijk op de prioritaire thema's die vanuit het actieplan tegen ondermijnende drugscriminaliteit in Midden-Nederland ('Wie praat, die gaat') en het lokale ondermijningsbeeld naar voren komen.

Het veruit belangrijkste thema dat naar voren komt in zowel 'Wie praat, die gaat' als in het lokale ondermijningsbeeld is de drugsproblematiek. Uit het Eenheidsondermijningsbeeld en het Nationaal Inlichtingenbeeld Ondermijning (NIBO) blijkt dat een aantal van de grootste internationale drugscriminelen uit de regio Midden-Nederland komt en dat er honderden miljoenen euro's worden omgezet. De drugsproblematiek is gecompliceerd en vertaalt zich op verschillende manieren naar de samenleving. Er zijn signalen van zowel drugsproductie als distributie van drugs. Deze signalen gaan vaak over sleutellocaties, netwerken en (rechts)personen die deze activiteiten faciliteren.

Voor de gemeente Dronten is de problematiek die voorkomt rondom drugs vertaald naar twee focusgebieden, namelijk het buitengebied en de bedrijventerreinen. We kiezen ervoor om in te zetten op het in beeld brengen en verstoren van deze sleutellocaties, netwerken en (rechts)personen.

Buitengebied

Het buitengebied van de gemeente Dronten is zeer uitgestrekt en biedt daarom uitdagingen. Het buitengebied biedt niet alleen ruimte voor vele hardwerkende ondernemers, eigenaren en beheerders. Het biedt namelijk ook een gelegenheidsstructuur voor ondermijning door het verhullende en camouflerende karakter. Helaas ruiken criminelen in dit gebied ook hun kans. Onze agrariërs krijgen

steeds vaker te maken met (mobiele) bendes die landbouwmachines of peperdure GPS-systemen stelen. Ook vinden dumpingen van drugsafval op het land plaats. Gezien de landelijke ontwikkelingen is het alles behalve ondenkbaar dat hennepteelt, drugslabs of zelfs mensenhandel in leegstaande schuren op erven in meer of mindere mate voorkomen.

Essentieel daarbij is dat sommige betrokken ondernemers, eigenaren en beheerders weliswaar mogelijk in actieve verbinding staan met betreffende criminele organisaties, maar dat hun rol daarbij veelal ten hoogste faciliterend is: zij maken in de meeste gevallen geen deel uit van de kern of directe kring daaromheen van de betreffende ondermijnende criminaliteit. Daarnaast is de verwachting dat, als gevolg van bedrijfsbeëindiging en/of functieverandering, in de komende jaren bovendien agrarische bedrijfsruimte gaat vrijkomen. Om te voorkomen dat criminelen in dit gat springen, moeten we hierop anticiperen. Als gemeente Dronten hebben we in dit kader al mooie stappen gezet met het Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied (KVO-B). Hierin slaan we de handen ineen met ondernemers en andere partners om criminaliteit tegen te gaan. We gaan echter meer doen rond het in beeld brengen en verstoren van ondermijnende activiteiten in het buitengebied en een aanvullende aanpak ontwikkelen.

Doelstelling is het doorbreken van de faciliterende rol van het buitengebied binnen de georganiseerde ondermijnende drugscriminaliteit.

Bedrijventerreinen

De gemeente Dronten heeft veel bedrijventerreinen waar we trots op zijn. Door de lens van ondermijning zijn veel van deze bedrijventerreinen (deels) nog een blinde vlek, terwijl op deze gebieden wel bepaalde gelegenheidsstructuren voor ondermijning te herkennen zijn.

Deze gelegenheidsstructuren kunnen de anonimiteit vergroten en daarmee de locaties aantrekkelijk maken voor verschillende vormen van criminaliteit. Wij moeten te allen tijde voorkomen dat een neerwaartse spiraal van veroudering, verloedering en leegstand ontstaat, waarbij we een opkomst van 'louche' bedrijfstjes riskeren.

Om ondermijning aan te pakken in deze gebieden is het noodzakelijk om goed zicht te krijgen op de bedrijven die gevestigd zijn op de bedrijventerreinen. Een goede samenwerking tussen publieke en private organisaties is hierbij een vereiste waarbij informatiedeling de basis is.

Door als overheid aanwezig te zijn, de bedrijventerreinen in beeld te brengen en ondermijnende activiteiten te verstoren, zorgen we dat de bedrijventerreinen onaantrekkelijk zijn voor de georganiseerde ondermijnende criminaliteit. We gaan dit doen door een aanvullende aanpak te ontwikkelen bestaande uit innovatieve projecten, intensieve samenwerkingen en gericht te werk te gaan. Doelstelling is het doorbreken van de faciliterende rol van bedrijventerreinen binnen de georganiseerde ondermijnende drugscriminaliteit.

Andere

werkzaamheden

Recreatieparken

Van de meeste recreatieparken kan worden gezegd dat het 'blinde vlekken' zijn. Er is momenteel onvoldoende zicht op wie er wonen en wat er gebeurt. Dat maakt deze locaties logischerwijs aantrekkelijk voor criminelen en dat brengt met zich mee dat de andere bezoekers en bewoners van deze parken te maken kunnen krijgen met criminaliteit. Voor het verbeteren van het zicht op deze parken en het aanpakken van misstanden is meer zicht en onderzoek van belang. Op basis van de conclusies van dit onderzoek zal integraal gekeken worden naar de behoeften om de parken duurzaam vitaal te maken. Hiervoor wordt onder andere verbinding gezocht met de Landelijke Stuurgroep Interventieteam (LSI).

Op dit moment valt nog niet te overzien welke additionele inzet en middelen nodig zijn om te komen tot veilige en vitale recreatieparken. De aanpak van de recreatieparken vergt mogelijk een programmatische aanpak die buiten de scope van dit plan valt.

Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)

Outlaw Motorcycle Gangs (OMG) komen ook als aandachtsgedebied naar voren in het ondermijningsbeeld en het actieplan 'Wie praat, die gaat'. Deze OMG's exploiteren regelmatig horecagelegenheden (al dan niet met stroman) en organiseren feesten. Verder is bekend dat ze in de autohandel, tattoobranche en sportscholen opereren. Van verschillende van deze ondernemingen is uit casuïstiek bekend dat ze als dekmantel dienen voor drughandel en witwassen. Momenteel heeft de gemeente Dronten geen clubhuis van een OMG binnen de gemeentegrenzen. We monitoren de situatie hierop scherp.

PGB Fraude

Ondanks het feit dat zorgfraude vaak onzichtbaar blijft voor de samenleving, moet de impact niet worden onderschat. Het is criminaliteit die net als veel andere vormen zich veelal achter gesloten deuren schuilhoudt. We monitoren de situatie op (de uitgiftes van) PGB's en brengen misbruik hiervan in kaart.

De organisatie

Ondermijning tegengaan gaat simpelweg niet lukken wanneer je niet samenwerkt. Wij kunnen het niet alleen. We gaan daarom inzetten op intensieve samenwerking met bestaande en nieuwe partners.

Als gezegd is de gemeente Dronten wel de regievoerder op ondermijning. Binnen DNU stellen de drie gemeenteraden ieder afzonderlijk de eigen lokale speerpunten binnen hun plannen van aanpak ondermijning vast. De samenwerking DNU is gezocht vanwege efficiency en effectiviteit ten opzichte van de capaciteit en om een waterbedeffect in de regio te voorkomen. We willen namelijk niet dat wanneer Dronten hard aan de slag gaat met de aanpak van ondermijning, criminaliteit zich simpelweg verplaatst naar omliggende gemeenten.

Het blootleggen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit vraagt om georganiseerd optreden vanuit de overheid en de samenleving. Om die reden bepalen we de strategie en inzet samen met onze lokale partners en de partners van het RIEC. Het doel van deze samenwerking is om te komen tot een gezamenlijke informatiepositie en interventies. Als gemeente zetten we onze bestuurlijke bevoegdheden in en faciliteren we de aanpak door partijen bij elkaar te brengen. De aanpak is nooit af en altijd in ontwikkeling.

Onze inwoners en ondernemers

Onze inwoners en ondernemers, waar we het allemaal voor doen, zijn de ogen en oren van de samenleving. Zij hebben net als ons baat bij een veilige woon- en werkomgeving. Het is daarom van groot belang hen mee te nemen in de aanpak, bewust te laten worden van de gevaren en de meldingsbereidheid te vergroten.

De burgemeester

De burgemeester is bestuurlijk portefeuillehouder en regiehouder op het thema ondermijning, maar gezien het brede integrale karakter zal tevens, op onderdelen, aansturing plaatvinden vanuit het college van B&W en de basisteamdriehoek. Het programmamanagement is in handen van team Veiligheid. Bij hen rust de verantwoordelijkheid voor het leggen en onderhouden van contacten met de interne en externe partners en de acties die uit het plan van aanpak voortvloeien, te coördineren.

Het college van burgemeester en wethouders

De burgemeester kan zijn regierol niet vervullen zonder een gedragen plan van aanpak ondermijning door het college en de raad. De onderwerpen die zijn opgenomen in dit plan reiken vaak verder dan alleen het veiligheidsdomein en raken ook andere beleidsterreinen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan aanpak van fraude, bedrijventerreinen, jonge aanwas en recreatieparken, waarbij ook de verbinding wordt gelegd met het sociaal domein, burgerzaken en economische zaken.

De gemeenteraad

De gemeenteraad heeft recentelijk het IVB 2020-2023 vastgesteld en daarmee ondermijning als prioritair thema gekozen. Een succesvolle aanpak vereist commitment en betrokkenheid van de raad. Dit is waarom er wordt gekozen om de raad periodiek bij te praten over de veiligheidsontwikkelingen.

Basisteamdriehoek Dronten, Noordoostpolder en Urk

In de basisteamdriehoek wordt afgestemd wat de rol van politie is als het gaat om de uitvoerende taken in het IVB 2020 – 2023 en dus het plan van aanpak ondermijning en welke capaciteit daaraan gekoppeld kan worden.

Het Openbaar Ministerie (OM)

Het Openbaar Ministerie zorgt ervoor dat strafbare feiten worden opgespoord en vervolgd. Ook is het OM als deelnemer aan het driehoeksoverleg, betrokken bij afstemming van beleid.

Belastingdienst

De Belastingdienst werkt als RIEC convenant partner met de gemeente samen aan de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. Ze richt zich hierbij specifiek op fiscale fraude. Daarnaast is zij een partner met wie wij op casusniveau kunnen sparren.

Districtelijk Veiligheidscollege Flevoland (DVC)

Op bestuurlijk niveau voeren de zes Flevolandse burgemeesters in het Districtelijk Veiligheidscollege overleg met politie en het OM. Dit overleg vindt vier keer per jaar plaats waarbij het gaat over de inzet van de researchcapaciteit en de voortgang van de aanpak op strategische niveau met betrekking tot veiligheid.

Het RIEC

Een kritieke partner in de aanpak van ondermijning is het RIEC. Ze fungeert als kennismakelaar, verbindende schakel en ondersteunende kracht. Samen met het RIEC gaan we per prioritair thema werken aan een gezamenlijke aanpak. Daarnaast is het RIEC de partner die op casusniveau ondersteunt.

Provincie Flevoland

De Provincie Flevoland heeft steeds meer aandacht voor het thema ondermijning. Zij is de initiatiefnemer van de 'Flevolandse Norm'. Met dit traject gaan de Flevolandse gemeenten samen met de provincie gezamenlijk en op slagvaardige wijze barrières opwerpen tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Daarnaast ondersteunt de provincie waar zij kan in de strijd tegen ondermijning.

Maatschappelijk werk

Het maatschappelijk werk staat midden in de samenleving. Zij hebben veel gevoel bij wat er speelt en kunnen signalen in een vroeg stadium opvangen en met ons delen. Van groot belang is het daarom om hen te betrekken bij de aanpak.

Oost Flevoland Woondiensten (OFW)

De OFW, met veel woningbezit in onze gemeente, is een belangrijke partner bij het voorkomen van ondermijnende criminaliteit. Zo is de OFW partner van het Hennepconvenant. Daarnaast heeft zij veel informatie en kennis over wijken en buurten.

Scholen

De scholen in de gemeente spelen een belangrijke rol in het voorkomen van ondermijning. Het is niet zo dat scholieren zich met ondermijnende criminaliteit bezighouden. Scholen hebben wel een belangrijke functie in het identificeren van jongeren die kwetsbaar zijn voor ronselen of misbruikt worden als katvanger voor criminelen.

LTO Noord Oostelijk Flevoland

Het LTO kent het buitengebied van de gemeente Dronten als geen ander. We werken als partners daarom samen binnen het Keurmerk Veilig Buitengebied. Verder speelt het LTO een belangrijke rol wanneer het gaat om bewustwording en preventie richting agrariërs.

Financiën

Zoals aangegeven in het door de raad vastgestelde Integrale Veiligheidsbeleid 2020-2023 komt de organisatie met een separaat financieel voorstel voor nieuwe activiteiten binnen de aanpak van ondermijning.

Om deze intensieve aanpak een impuls te geven, is voor de komende jaren namelijk een investering nodig. We hebben deze investering vertaald in een werkbudget om de randvoorwaarden op orde te kunnen brengen, de prioriteiten op te kunnen pakken en hiervoor de benodigde capaciteit te reserveren.

Een medewerker Bibob als ook een Jurist OOV willen we intern zoeken, binnen de huidige capaciteit. Daarnaast is werkbudget benodigd om de aanpak vorm te geven en de randvoorwaarden op orde te brengen.

Momenteel is een Beleidsadviseur Ondermijning aangesteld voor een periode van twee jaar. De aanpak van ondermijning vergt focus en capaciteit om een stevige integrale en programmatische aanpak neer te zetten. Ondermijning vergt een aanpak voor de lange termijn. Gezien de aard van de problematiek is het geen knelpunt dat met een project van een jaar of twee jaar opgelost kan worden. Om van de ontwikkelingsfase in de beheer fase te komen en ondermijning te borgen in de organisatie is het van belang om langdurig aandacht voor dit thema te houden. In de kadernota voor 2022 zal een claim worden gemaakt om de beleidsadviseur, in elk geval, voor de looptijd van dit plan van aanpak te behouden.

Middelen per thema (jaarlijks)

Randvoorwaarden op orde	
Informatiepositie versterken	€ 4.000
Informatieveiligheid (e.g. opslag)	€ 1.000
Capaciteit	
Bibob medewerker 1 FTE	Intern in te vullen
OOV jurist 1FTE	Intern in te vullen
Beleidsadviseur Ondermijning	Claim voor in de kadernota 2022
Aanpak prioriteiten	
Bewustwording (trainingen)	€ 4.000
Bestuurlijk instrumentarium versterken	€ 4.000
Communicatie	€ 5.000
Thematische aanpak	€ 10.000
Opleidingen/Scholing	€ 2.000
Integrale controles	€ 5.000
Onvoorzien	€ 5.000
Totaal werkbudget	€ 40.000

Bijlage 1: Infographic ondermijningsbeeld Dronten

